

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

860

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o žalbama protiv odluka o razrješenju sudačke dužnosti i odluka o stegovnoj odgovornosti suca, u sastavu sutkinja Snježana Bagić, predsjednica Vijeća, te suci Mato Arlović, Davor Krapac, Ivan Matija, Duška Šarin i Miroslav Šeparović, članovi Vijeća, u postupku odlučivanja o žalbi koju je podnio Ivo Besjedita iz Orašca, sudac Županijskog suda u Dubrovniku, protiv odluke Državnog sudbenog vijeća broj: R-40/13 od 14. studenoga 2013., na sjednici održanoj 19. ožujka 2015. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Žalba se usvaja.

II. Ukida se odluka Državnog sudbenog vijeća broj: R-40/13 od 14. studenoga 2013., te se predmet vraća Državnom sudbenom vijeću.

III. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama.«

O b r a z l o ž e n j e

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Ivo Besjedita iz Orašca, sudac Županijskog suda u Dubrovniku (u daljnjem tekstu: žalitelj) podnio je 24. siječnja 2014. pravodobnu žalbu protiv odluke Državnog sudbenog vijeća (u daljnjem tekstu: DSV) broj: R-40/13 od 14. studenoga 2013.

Navedenom odlukom žalitelj je na temelju članka 77. stavka 2. točke 3. Zakona o Državnom sudbenom vijeću (»Narodne novine« broj 116/10., 57/11., 130/11., 13/13. i 28/13.; u daljnjem tekstu: ZoDSV) razriješen dužnosti suca Županijskog suda u Dubrovniku s danom 14. studenoga 2013.

1.1. Tijekom ustavnosudskog postupka pribavljen je spis DSV-a i zatraženo je očitovanje Josite Begović, predsjednice Županijskog suda u Dubrovniku, a koje očitovanje nije dostavljeno u ostavljenom roku.

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

2. Predsjednica Županijskog suda u Dubrovniku podnijela je DSV-u prijedlog za pokretanje postupka za razrješenje broj: 23-Su-506/13 od 16. listopada 2013., sljedećeg sadržaja:

»Dana 10. srpnja 2013. godine Vrhovni sud Republike Hrvatske, u predmetu I Kž-Us-114/12, donio je presudu kojom je preinačena presuda Županijskog suda u Zagrebu br. 14 K-Us-70/09, na način da je sucu Županijskog suda u Dubrovniku Ivi Besjediti, za počinjeno kazneno djelo zloporabe položaja i ovlasti iz čl. 291. st. 2. u svezi st. 1 Kaznenog zakona ('Narodne novine' br. 125/11 i 144/12), izrečena kazna zatvora u trajanju od 10 mjeseci, s time da se izrečena kazna zatvora zamjenjuje radom za opće dobro.

Pismeni otpравak navedene presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske dostavljen je ovom sudu putem telefaksa 15. listopada 2013. godine.

Temeljem odredbe čl. 77. st. 4. u vezi st. 2. toč. 3. Zakona o državnom sudbenom vijeću podnosim prijedlog za razrješenjem suca Županijskog suda u Dubrovniku Iva Besjedice.«

2.1. Žalitelj je 13. studenoga 2013. DSV-u dostavio svoje očitovanje u vezi s podnesenim prijedlogom.

U njemu navodi:

»II. Protivim se prijedlogu i smatra da ne postoje razlozi za mojim razrješenjem od sudačke dužnosti.

Odredbom članka 77. st. 2. t. 3. Zakona o državnom sudbenom vijeću propisano je da će Vijeće razriješiti suca ako bude osuđen za kazneno djelo koje ga čini nedostojnim za obnašanje sudačke dužnosti.

Osim ove odredbe ne postoji niti jedna odredba Zakona o državnom sudbenom vijeću koja bi pobliže odredila kriterije i objektivno provjerljiva mjerila koja bi u primjeni ove odredbe bila putokaz za njenu primjenu i tumačenje.

Time radi se o općenitoj odredbi, pravnom standardu, kojem zakonodavac nije dao sadržaj pa je treba tumačiti od slučaja do slučaja.

Zbog toga smatram da kao ne postoji zakonom propisan registar kaznenih djela koja bi samim tim što bi sudac bio osuđen za neko kazneno djelo to ga činilo i nedostojnim za obnašanje sudačke dužnosti, prilikom odlučivanju o postojanju valjanih i utemeljenih razloga za donošenje odluke o razrješenju suca valja u postupku utvrditi o kojem se kaznenom djelu radi, na koji je način počinjeno i koje su okolnosti počinjenja konkretnog kaznenog djela.

To Vijeće ne može utvrditi samo na temelju presude donesene u kaznenom postupku protiv mene već je potrebno izvršiti uvid u spis.

Stoga predlažem da Vijeće u postupku pribavi spis Županijskog suda u Zagrebu broj 14 K-US-70/09.

III. Kada i ako Vijeće pribavi spis iz svih isprava i dokaza u spisu biti će razvidno da mi je kao kazneno djelo stavljeno na teret ono što se jedino može podvesti pod definiciju zauzimanja pogrešnog pravnog stava u zemljišnoknjižnom predmetu zbog kojeg nitko nije pretrpio štetu a ponajmanje Republika Hrvatska.«

2.2. Nakon toga, DSV je donijelo osporenu odluku kojom se žalitelja razrješava dužnosti suca Županijskog suda u Dubrovniku s danom 14. studenoga 2013. U obrazloženju osporene odluke navodi se:

»Na temelju članka 79. st. 1. Zakona o državnom sudbenom vijeću, prijedlog predsjednice suda dostavljen je sucu Ivi Besjedici, koji je pravovremeno pozvan na sjednicu Državnog sudbenog vijeća kako bi se izjasnio o prijedlogu. On je dostavio svoje pisano izjašnjenje i obavijestio Vijeće kako zbog obiteljskih razloga neće biti prisutan na sjednici.

U svom izjašnjenju Ivo Besjedica je, između ostaloga, naveo da ne postoji zakonom propisan registar kaznenih djela koji bi samim time što je sudac osuđen za kazneno djelo činilo ga nedostojnim za obnašanje sudačke dužnosti. Prilikom odlučivanja o postojanju valjanih i utemeljenih razloga za donošenje odluke o razrješenju suca, trebalo bi utvrditi o kojem se konkretnom kaznenom djelu radi, na koje je način počinjeno i koje su okolnosti počinjenja. Ustvrdio je da mu je stavljeno na teret, kao kazneno djelo, ono što se jedino može podvesti pod definiciju zauzimanja pogrešnog pravnog stava u zemljišno knjižnom predmetu, zbog kojeg nitko nije pretrpio štetu a ponajmanje Republika Hrvatska.«

Nadalje, u osporenoj odluci DSV-a se navodi:

»Na sjednici Državnog sudbenog vijeća predsjednica Županijskog suda u Dubrovniku je ostala pri podnesenom prijedlogu.

Prije donošenja odluke, Državno sudbeno vijeće je razgledalo spis predmeta Županijskog suda Zagrebu, broj K-US-70/09 i pročitalo prvostupanjsku presudu te presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske, broj I Kž-US-114/12-7 i pisano izjašnjene suca.

(...)

Državno sudbeno vijeće je prvenstveno imalo u vidu nedvojbenu činjenicu da je Ivo Besjedia pravomoćnom presudom, koju čine presuda Županijskog suda u Zagrebu i presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske, proglašen krivim i osuđen zbog kaznenog djela iz članka 291. KZ/11, koje je počinio u svojstvu zemljišno knjižnog suca Općinskog suda u Dubrovniku.

Osuda za kazneno djelo protiv službene dužnosti, zlouporaba položaja i ovlasti, čini počinitelja Ivu Besjedicu nedostojnim obavljanja sudačke dužnosti.«

2.3. Ustavni sud utvrđuje da je nakon donošenja osporene odluke DSV-a, zamjenik predsjednice Županijskog suda u Dubrovniku, sudac Đorđo Benussi, donio na temelju članka 73. stavka 4. ZoDSV-a rješenje broj: 23 Su-506/13 od 29. studenoga 2013., kojim se žalitelj udaljuje s dužnosti do isteka roka za žalbu protiv odluke DSV-a broj: R-40/13 od 14. studenoga 2013., odnosno do odluke Ustavnog suda o žalbi.

2.4. Žalitelj je 15. studenoga 2013. podnio Ustavnom sudu ustavnu tužbu (zaprimljena pod brojem U-III-5614/2013) kojom je osporavao presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) broj: Kž-Us 114/12-7 od 10. srpnja 2013. i presudu Županijskog suda u Zagrebu broj: K-Us-70/09 od 1. lipnja 2012.

Ustavni sud je odlukom broj: U-III-5614/2013, U-III-5577/2013 od 22. siječnja 2015. («Narodne novine» broj 27/15.) usvojio ustavnu tužbu žalitelja zbog povrede ustavnog prava na pravično suđenje zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava i ukinuo osporene presude Vrhovnog suda broj: Kž-Us 114/12-7 od 10. srpnja 2013. i Županijskog suda u Zagrebu broj: K-Us-70/09 od 1. lipnja 2012, u osuđujućem dijelu u odnosu na podnositelje ustavne tužbe (žalitelja i Peru Vićana), te je predmet vratio u ukinutom dijelu Županijskom sudu u Zagrebu na ponovni postupak.

U obrazloženju navedene odluke Ustavnog suda, u odnosu na podnositelja Ivu Besjedicu, žalitelja u ovom ustavnosudskom postupku, navedeno je sljedeće:

»17.1. Slijedom svega navedenog, Ustavnom sudu ne preostaje drugo nego utvrditi da u postupku koji je prethodio ustavnosudskom, redovni sudovi nisu naveli relevantne, dostatne i ozbiljne razloge na temelju kojih su utvrdili da je podnositelj počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret – da je kao uređujući zemljišnoknjižni sudac namjerno dopustio protuzakonit upis, čime je počinio kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. KZ-a/11. U specifičnim okolnostima kaznenog djela koje mu se stavlja na teret, sudovi su bili dužni navesti jasne i konkretne razloge na temelju kojih su utvrdili da je kod podnositelja postojala svijest i namjera za počinjenje kaznenog djela odnosno zbog čega smatraju da je u konkretnom slučaju svojim postupanjem podnositelj kao sudac prekoračio granice prava na svoje sudačko mišljenje i uvjerenje i ušao u kaznenu sferu ...

(...)«

III. PRIGOVORI ŽALITELJA

3. Žalitelj osporenu odluku pobija zbog bitnih postupovnih povreda, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, odluke o kazni te radi povrede odredaba Zakona o sudovima, a koje su povrede, prema žalitelju, rezultirale povredom članaka 18., 29. stavka 1., 44., 54., 55. i 119. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine» broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.).

U podnesenoj žalbi žalitelj ističe da žalbu podnosi jer smatra kako mu je prilikom donošenja sporne odluke DSV-a prije svega povrijeđeno pravo na pravično suđenje, zajamčeno Ustavom i Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda («Narodne novine – Međunarodni ugovori» broj 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst, 8/99. – ispravak, 14/02. i 1/06.), te brojnim drugim europskim i međunarodnim pravnim aktima.

U tom smislu u žalbi ističe:

»Iz odredbe čl. 77. Zakona o državnom sudbenom vijeću jedino je razvidno da odluku o razrješenju DSV ne može donijeti po službenoj dužnosti već na prijedlog predsjednika suda, predsjednika neposredno višeg suda, predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Sudačkog vijeća.

Odredba čl. 79. također jedino propisuje da se o prijedlogu za razrješenje sucu daje mogućnost izjašnjenja i da odluku DSV donosi većinom glasova.